(EL)

M Ø T E

i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite

torsdag den 19. mars 1987 kl. 9.00.

Møtet ble ledet av komiteens leder, Kåre Willoch.

Til stede var; Ingeborg Botnen, Johan Buttedahl, Kaci Kullmann Five, Einar Førde, Theo Koritzinsky. Harald U. Lied. Jan Petersen, Gunnar Skaug, Jan P. Syse, Kåre Willoch, Liv Aasen, Kjell Magne Fredheim, Johan J. Jakobsen, Brit Jørgensen, Borghild Røyseland, Asbjørn Sjøthun, Harald Synnes, Bjørn Erling Ytterhorn, Inger Pedersen (for Sigurd Verdal), Thorbjørn Berntsen (for Arve Berg), Hans Svendsgård (for Jo Benkow), Marit Løvvig (for Thor Knudsen), Kjell Furnes (for Kjell Magne Bondevik).

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Gro Harlem Brundtland, utenriksminister Thorvald Stoltenberg og statsråd Johan Jørgen Holst.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Fra Utenriksdepartementet: Ekspedisjonssjef Bjørn Kristvik og byråsjef Svein Sæther.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Jan Tore Holvik.

D a g s o r d e n :

1. Kjernevåpenfri sone i nordisk område. Nedsettelse av en nordisk embetsmannsgruppe.

2. Eventuelt.

Sak nr. 1.

Kjernevåpenfri sone i nordisk område. Nedsettelse av en nordisk embetsmannsgruppe.

KOMITEENS LEDER: Jeg antar at det er utenriksministeren som skal redegjøre for saken.

(EL) UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg har bedt om dette møtet for å gi en orientering om status etter at ekspedisjonssjefene i de nordiske lands utenriksdepartementers politiske avdeling har hatt møter etter utenriksministermøtet i august i fjor, hvor de ble bedt om å drøfte både nivået for en embetsmannsgruppe og mandatet.

Jeg vil da få legge fram de to forslagene og de anbefalinger som ekspedisjonssjefen har gitt i den forbindelse.

Når det gjelder selve nivået for sammensetningen av embetsmannsgruppen, er forslaget:

> "For å sikre politisk styring og nær tilknytning til det etablerte nordiske samarbeid gjennom de halvårlige utenriksministermøtene, bør embetsmannsgruppen bestå av "pol.sjefer" eller personer på tilsvarende nivå.

I denne sammenheng betyr pol.sjef altså ekspedisjonssjefen i Politisk avdeling i utenriksdepartementene!

Når det gjelder mandatet, heter det:

> "Som praktisk grunnlag for drøftelsene bør embetsmannsgruppen ta utgangspunkt i en gjennomgåelse av de nasjonale soneutredninger som allerede foreligger, med sikte på å klarlegge de grunnleggende sikkerhetspolitiske forutsetninger for et sonearrangement i Norden."

Her vil jeg gjerne med en gang få nevne at jeg på møtet i Island har til hensikt å få inn formuleringen "nordisk område" istedenfor Norden.

Jeg føler også trang til å si litt om det grunnlag som den norske ekspedisjonssjefen skal arbeide på, og vil derfor gjerne også få sitere det utkast til mandat som vi der har:

> "Fra norsk side vil det bli holdt fast på de politiske rammebetingelser som er nedfelt i Innst. S. nr. 225 for 1983-84, hvorav det bl.a. fremgår at "et arbeid for å få til soneordninger vil måtte skje innenfor rammen av vår vestlige alliansetilknytning. Derfor må arbeidet fra norsk side skje i kontakt med våre allierte og i samsvar med våre NATO-forpliktelser."

Endelig anbefaler vi at embetsmannsgruppen skal arbeide uten en fastsatt tidsfrist.

(EL) KOMITEENS LEDER: Jeg takker utenriksministeren for redegjørelsen - og har tegnet meg selv på listen her.

I Innst. S. nr. 225 for 1983-84, som bl.a. omhandler dette spørsmålet, er det presisert at i dette arbeidet må det være kontakt med våre allierte og med våre nordiske naboland. Jeg finner grunn til å anta at komiteen ikke har valgt rekkefølgen her tilfeldig, og vil derfor spørre hvilken kontakt det har vært med våre allierte om dette spørsmålet før man gir seg inn i en slik drøftelse med våre nordiske naboland.

Jeg ser det slik at å gå inn sammen med embetsmenn fra Finland og Sverige, som har hver sin form for nøytralitet, for å utrede, eller som det står, "klarlegge de grunnleggende sikkerhetspolitiske forutsetninger for et sone-arrangement i Norden" - eller som utenriksministeren nå foreslår, i "nordisk område" - før man har hatt grundige drøftelser med våre allierte, vil være en uheldig fremgangsmåte som jeg ikke på noen måte kan anbefale.

Med dette utgangspunkt er det ikke så enkelt å gå nærmere inn i en drøftelse av mandatet. Men jeg vil legge til at jeg synes nok den formen man har valgt her, understreker den betenkelighet jeg nå har nevnt med hensyn til rekkefølgen av konsultasjoner i dette spørsmålet.

JOHAN BUTTEDAHL: Jeg har med interesse hørt den korte redegjørelse som utenriksministeren har kommet med, og de fire punktene han skisserte.

Jeg syns det er riktig at man i dette arbeidet tar utgangspunkt i Innst. S. nr. 225, og at det i det mandat som ble skissert i dag, sies klart at man vil legge vekt på at arbeidet fra norsk side må skje i kontakt med våre allierte og i samsvar med våre NATO-forpliktelser. Det er etter mitt syn meget avgjørende for en eventuell tilslutning til at en sådan embetsmannsgruppe etableres.

Jeg har ut fra dette ingen vesentlige innvendinger mot at man oppretter en slik embetsmannsgruppe når man strikt vil holde seg til det mandat utenriksministeren her har kommet med.

Jeg vet ikke om jeg også skal kommentere komitelederens spørsmål til utenriksministeren; kanskje utenriksministeren først skal kommentere det selv. Men hvis det er tillatt å komme med et synspunkt på det, så heller jeg til den oppfatning at spørsmålet om man skal kunne etablere en embetsmannsgruppe vel må være opp til de enkelte nordiske land selv å avgjøre, når man har hatt ekspedisjonssjefene i arbeid med det. Man kan vel ikke utlede av det som står i Innst. S. nr. 225 at man først skal ha en godkjenning av Alliansen for å kunne være med i en slik gruppe. Men det ligger i Innst. S. nr. 225 at når det

(EL) gjelder det arbeid som en slik gruppe skal gjøre, må man ha den nødvendige kontakt med Alliansen, og at arbeidet må utføres i samsvar med våre NATO-forpliktelser. Slik velger jeg å tolke det.

BJØRN ERLING YTTERHORN: Vi i Fremskrittspartiet må i likhet med da dette spørsmålet ble behandlet i København, få lov å reservere oss.

Jeg deler en del av de betenkeligheter som lederen allerede har vært inne på. Jeg vil gjerne understreke at vårt land nå engang er medlem av alliansen NATO, med 16 medlemsland, og med de bestemmelser som gjelder for denne alliansen. Vi har gitt vår tilslutning til dobbeltvedtaket av 1979 og oppfølgingsvedtaket av 1981. Alle i denne forsamling vet hva dette innebærer. Enn videre har Norge i militærkomiteen sluttet seg til den strategi som gjelder for forsvar av NATO-områdene, nemlig "balansert gjengjeldelse" eller "flexible response". Alle vet også hva det innebærer.

Jeg kan ikke se at vårt land på egenhånd kan begynne å diskutere dette området av NATOS forsvarsstrategi med nøytrale, utenforliggende land. Det må vel i så fall skje - som lederen så riktig var inne på - etter nøye konsultasjon med våre allierte i NATO.

Må jeg også få lov å tilføye at jeg tror tidspunktet er særdeles uheldig. Vi har fått signaler fra Canada når det gjelder deres hjelp, og britene har gitt signaler til danskene når det gjelder den siden av hjelpen. Hvis vi nå skal begynne å angripe selve hovedstrategien i forsvaret av NATO-områdene, tror jeg som sagt det vil virke særdeles uheldig. Vi i Fremskrittspartiet må derfor få lov til å reservere oss mot opprettelsen av denne embetsmannsgruppen.

HARALD SYNNES: På vegne av Kristelig Folkeparti vil jeg bare få signalisere at vi aksepterer at det blir nedsatt en slik komite når man bare nøye fastholder forutsetningene som er nedfelt i den nevnte Innst. S. nr. 225 for 1983-84.

Det er særlig to punkter vi vil understreke i den forbindelse. For det første det som allerede er sitert her, at i dette arbeidet må det være kontakt med våre allierte og med våre nordiske land. Det er vel mest naturlig for oss å se det på den måten at det vil si kontakt under det løpende arbeidet.

Dernest vil vi understreke at det i innstillingen er brukt betegnelsen "nordisk område". Det er ikke uten videre det samme som "de nordiske land". Vi vil derfor også legge vekt på at man fastholder den betegnelsen.

(EL) Nå er det vel ikke akkurat nedfelt i innstillingen at det skal nedsettes en embetsmannskomite, men det må vel være den mest naturlige arbeidsmåte, så vi aksepterer det.

THEO KORITZINSKY: Vi i SV har lenge ment at en burde få utredninger både på nasjonalt plan og på mellomnordisk plan når det gjelder forutsetningene og mulighetene for en atomvåpenfri sone i nordisk område. Vi er positive til det som her er fremlagt av utenriksministeren.

Ved siden av en slik embetsmannsgruppe er det også i gang et drøftings- og utredningsarbeid blant parlamentarikerne i de nordiske land, der de fleste partier deltar. Jeg kan ikke se at norsk eller vestlig sikkerhet blir svekket gjennom slike utredninger - snarere tvert imot.

At en i dette arbeidet også har løpende kontakt med den alliansen vi nå engang er medlem av, har jeg ingen innvendinger mot. I alle tilfelle er det et politisk flertall i Stortinget som har nedfelt dette prinsippet gjennom Innst. S. nr. 225.

Jeg hadde nok ønsket at det var blitt satt en tidsfrist for dette arbeidet, men jeg skjønner også grunnene til at en ikke opererer med en slik frist.

(BW) LIV AASEN: I og med at lederen fant grunn til å ta fram et sitat fra Innst. S. nr. 225, vil også jeg få sitere fra den innstillingen, fordi jeg mener at det som Regjeringen gjør nå, er en naturlig oppfølging av Innst. S. nr. 225. Jeg siterer fra innstillingens side 18, nederst i første spalte:

> "Komiteen er enig i at man i spørsmålet om en atomvåpenfri sone står overfor viktige og mangesidige vurderinger, og vil samtidig peke på at vår allianse-tilknytning ikke kan være til hinder for at slike vurderinger kan finne sted. Et arbeid for å kartlegge forutsetningene for opprettelsen av en atomvåpenfri sone, kan tjene både norske og europeiske sikkerhetsinteresser."

Jeg understreker at det stod en samlet komite bak denne uttalelsen.

KOMITEENS LEDER: Før utenriksministeren får ordet for å svare på spørsmål, må jeg få legge til litt her.

Det ble nevnt i mandatet for ekspedisjonssjefen - antagelig da den såkalte polsjefen - at han skulle være i kontakt med våre allierte. Jeg går ut fra at dette ikke er ment slik at denne kontakt nødvendigvis skal være på ekspedisjonssjefnivå. Jeg skulle tro at det ville være hensiktsmessig med slik kontakt på et helt annet nivå.

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND: Det er til spørsmålet om kontakt med våre allierte:

Jeg syntes det lå i komitelederens spørsmål en slags mulig oppfatning av at det ikke var løpende kontakt mellom Regjeringen og NATO-alliansens både medlemsland, generalsekretær og faste representanter i Brussel. Det er selvfølgelig ikke tilfellet. De er løpende orientert om den politiske utvikling og våre vurderinger her hjemme.

De er selvfølgelig også kjent med at arbeidet for å opprette en embetsmannsgruppe nå er kommet til det stadiet det er - slik at den kontakten jeg hørte Willoch etterlyste, den er selvfølgelig til stede. Men i dette ligger det ikke noe ønske, verken fra NATO-alliansen eller fra generalsekretærens side, om liksom å påberope seg en forhåndsgodkjenning av utredninger og vurderinger som skjer på den måten de her skjer i norsk og dansk regi.

(BW) Jeg vil bare understreke at både vår fremste allierte, andre allierte land, selve NATO-hovedkvarteret og generalsekretæren selvfølgelig er fullt ut kjent med hva vi her gjør, og med bakgrunnen i Innst. S.nr. 225 for våre vurderinger som ligger nedfelt i de punktene som er lagt fram her i dag.

JAN P. SYSE: Jeg vil gjerne stille et spørsmål, for uttrykkene kan jo være litt uklare, når det her sies at våre allierte er orientert og de "er kjent med". En orientering kan jo skje i form av bare en meddelelse. Spørsmmålet er om det har vært en kontakt, og om det er kommet noen reaksjoner på det man vil gjøre.

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND: La meg da si at den siste kontakt jeg har hatt, er en tre kvarters samtale med generalsekretær Carrington for halvannen uke siden. Vi snakket om flere temaer under den samtalen, bl.a. dette.

Det har også vært en rekke kontakter tidligere - mellom tidligere utenriksminister Frydenlund og Carrington, mellom meg og Carrington og i flere runder mellom meg og Rozanne Ridgway, den amerikanske viseutenriksminister for europeiske spørsmål. Det har vært en bred kontaktflate her over mange måneder - man kan kanskje også si forut for det; i hele det siste året har man hatt en rekke kontakter, slik at man er klar over vurderingene og sammenhengen. De punktene som står her, er altså dels basert på den kontakt man har hatt omkring dette.

Dette betyr ikke at jeg her sier at man på alle disse hold ønsker velkommen en diskusjon om en atomvåpenfri sone i Norden. Det har man ikke gjort i alle våre allierte land fra starten av. Men jeg tror jeg kan si at man er innforstått med, er kjent med og klar over hva dette innebærer og ikke innebærer i denne fasen. Vi er nå i en vurderings- og utredningsfase. Og la meg si til det siste komiteens leder var inne på, om hvordan kontakten skal skje, at jeg tror den fortsatt bør skje på høyeste politiske plan, men også på embetsmannsplan. Vi kan ikke ha en situasjon hvor ambassadør Berg, som arbeider med dette, ikke skal kunne utveksle alminnelige vurderinger av spørsmål som knytter seg til ulike elementer av faktisk art. Jeg tror derfor ikke vi skal lage noen slags affære med forbud mot vanlig kommunikasjon - og nå snakker jeg om kommunikasjon på høyt embetsmannsnivå. Det er det ikke tradisjon for i forholdet mellom Norge og andre allierte land og NATO-systemet.

(BW) EINAR FØRDE: Eg vil gjerne gi uttrykk for at eg vil legge stor vekt på at ein på dette møtet i Reykjavik kan få sett ned eit embetsmannsutval.

Vi er jo kjende med at det har vore ulike vurderingar i ulike land, og at Islands representantar kan ha særlege problem her. Men etter mitt syn vil det vere til skade for alle omsyn ved denne saka, også med tanke på ei forsvarleg behandling i forhold til våre allierte, om vi ikkje nå får i gang det grundige arbeidet på embetsmannsplanet.

Situasjonen er nemleg den at om ein nå skal gå vidare i diskusjonen og kontaktane med våre allierte, kan det også vere eit omsyn at ein veit kva ein skal snakke med dei om. Det er nå behov for å få slått fast om ein kan kome fram til ei felles nordisk oppfatning av korleis desse spørsmåla kan angripast. Førebels har ein i den politiske debatten stort sett ikkje kome forbi viljekerklæringsplanet og det heilt generelle. Ein har ikkje gått inn på dei mange vanskelege spørsmåla som knytter seg til dette.

Det er jo ein gamal debatt, dette - som leiaren også sa innleiingsvis. Eg vil berre halde fast ved at eg for min del ikkje kan sjå noen uvanleg praksis i det å ha kontakt med Finland og Sverige på embetsmannsplanet, i og med at denne saka i lengre tid har stått på dagsordenen for dei nordiske utenriksministermøta og såleis gjennom lang tid har vore eit felles anliggande for alle dei nordiske landa.

Elles har eg berre ein merknad i forhold til dette med våre allierte: Det er slett ikkje slik at NATO-alliansen eller dei enkelte allierte landa er ukjende med denne diskusjonen - eller med sonediskusjonen i det heile tatt. Eg må minne om at i tillegg til den løpande debatten om ei atomvåpenfri sone foregår det ein enda meir intens debatt om spørsmålet om ein korridor i Mellom-Europa, og der det til og med er utført utgreiingar på tvers av det tradisjonelle skillet i Vest-Europa, utan at eg kan sjå at det har ført til at alliansen har sett det som spesielt betenkjeleg.

Eg vil også vise til at Canada nyleg har reist i full breidd spørsmålet om å lage ei atomvåpenfri sone for deira område.

Det står såleis for meg som at det Regjeringa og dei nordiske landa her vil gjere, er vakkert i samsvar med den allmenne diskusjonen om sonespørsmålet og med det som nå foregår innafor alliansen.

(BW) KOMITEENS LEDER: Det kunne være fristende å følge opp de bredere perspektiver som representanten Førde nå nevnte, og som etter mitt skjønn viser at det er dynamikk i disse sakene som etter hvert kan få betenkelige virkninger for hele alliansen. Men jeg finner ikke tilstrekkelig grunn til å ta opp alt dette nå, med det begrensede tema som tross alt foreligger.

Men jeg synes det er rimelig å få høre litt mer om de alliertes reaksjoner her. Det ble nevnt at det ikke er slik at de allierte tilråder dette, så vidt jeg oppfattet det. Det ville da være rimelig å få høre mer om hvorvidt de allierte f.eks. skulle mene at det ville være best om man gikk frem på en annen måte enn den som nå er foreslått av den norske regjering.

Når det gjelder spørsmålet om Island, som ble nevnt av representanten Førde, vil jeg fraråde at man i den nåværende situasjon legger noe press på Island for å få denne saken ferdigbehandlet nå. Jeg er kjent med at man i Island har ment at man trenger mer tid. Etter alle disse år med samtaler om dette er det vanskelig å forstå hvorfor det skulle haste svært akkurat nå. Førdes antydning om at det kunne vanskeliggjøre saksbehandlingen i forhold til våre allierte dersom den komiteen ikke ble nedsatt på møtet i Island nå, må jeg si jeg er uenig i. Jeg tror jeg heller vil trekke den motsatte konklusjon.

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND: Jeg har ikke mottatt noen henstilling fra noe hold om at vi ikke bør sette i gang en embetsmannsutredning. Og mer enn dette synes jeg ikke det er grunn til at jeg skal si her.

Det er altså ikke kommet fram noen slike ønskemål under de samtaler på høyt nivå som jeg tidligre har referert til. Det andre spørsmålet om Island er jeg litt opptatt av av følgende grunn:

Det var et statsministermøte i Helsingfors, der tidligere utenriksminister Frydenlund deltok sammen med de andre nordiske statsministrene. Som det vil være kjent her, har Island tatt visse forbehold og gitt uttrykk for visse bekymringer omkring denne saken. Men det er egentlig litt uklart i hvilken grad det har sammenheng med det islandske valget, og i hvilken grad det er uavhengig av det. Dette har heller ikke vært forfulgt fra de andre nordiske kollegenes side, fordi alle vet at i noen få uker før et valg kan temaer av utenrikspolitisk karakter, hvor

(BW) det kan være nyanser mellom partiers oppfatning, være temaer som ikke akkurat skaper den enkleste situasjon. Jeg tror oppriktig talt det er det vi står overfor i forhold til Island. Og min oppfatning er da at man i det møtet som nå skal være, må søke å ta hensyn til de forholdene som knytter seg til dette, i samsvar med god skikk på nordisk plan. Samtidig må man gi muligheter for å finne løsninger som gjør at Island slipper - og det er også et poeng her - å være en bremsekloss i forhold til noe som de vet at de andre fire nordiske land allerede har sluttet opp om, og som de på den annen side har en mulighet for å komme inn i på det tidspunkt - kanskje om noen måneder - da de føler at grunnlaget for det er til stede.

Jeg understreker at det jeg nå sier, er åpen tale i et forum som skal være lukket, og jeg håper at jeg ikke får se i avisene mine vurderinger av de hensyn vi her har å ta. Dette er den atmosfære og den innsikt jeg sitter med etter å ha hatt samtaler med tidligere utenriksminister Frydenlund før han reiste til Helsingfors, og etter å ha lest referatene fra samtalene der. Men det gjør at man her bare må opptre diplomatisk og med nordisk ånd og se hvordan dette best kan håndteres i Island. Derfor tror jeg man skal ha dette med seg når man vurderer denne saken, men jeg tror at utenriksministeren best håndterer dette på stedet og i direkte kontakt med islandske politikere og den islandske regjering.

KOMITEENS LEDER: Jeg slutter meg mer enn gjerne til statsministerens ønske om at de synspunkter hun har gitt uttrykk for i dette møte, ikke skal bli referert i pressen, og legger til at det gjelder samtlige fremkomne meninger.

Når det gjelder det som her sies om Island, synes det å ligge under - og jeg ber om å bli korrigert hvis dette er misforstått - at man her kunne tenke seg en løsning hvor komiteen blir nedsatt uten at Island er med,
(KL) men slik at Island kan slutte seg til senere. Dette vil etter mitt skjønn ikke være i samsvar med diplomati og nordisk ånd, som det ble nevnt at vi skulle ta hensyn til. Jeg tror det kan være solid grunnlag for en god del av statsministerens situasjonsbeskrivelse. Men dersom det forholder seg slik som jeg også tror meget taler for, vil det i den foreliggende situasjon etter mitt skjønn være uheldig å legge denne form for press på Island og i den grad å blande seg inn i islandske politiske forhold foran et valg som man vil gjøre ved å nedsette denne komite. Det kan skape press og bli et uheldig innslag i islandsk innenrikspolitikk. Tidspunktet for et slikt nordisk innslag i islandsk innenrikspolitikk vil ikke være heldig.

(KL) JAN P. SYSE: Jeg noterte meg statsministerens formulering om at hun ikke hadde mottatt noen henstilling fra våre allierte om å la være å foreta en embetsmannsutredning. Jeg synes fortsatt at akkurat forholdet til våre allierte her er noe uklart. En slik henstilling er jo en konkret og ganske sterk affære og må i tilfelle ses i forhold til hvordan spørsmålet har vært behandlet fra vår side. Jeg vil gjerne oppfatte det slik at når det i Innst. S. nr. 225 for 1983-84 står at slikt arbeid må skje i kontakt med våre allierte, må det i det også ligge en ganske stor grad av forståelse.

Jeg vil imidlertid nå konkludere med å si at vi er nødt til å ta redegjørelsen til etterretning, men det betyr ikke noen tilslutning fra Høyres side. Tvert imot vil jeg mane til den aller største forsiktighet av hensyn til forholdet til Island.

KOMITEENS LEDER: Er det flere som ønsker ordet? - Så vidt jeg kan se, er det ikke det.

I den foreliggende situasjon finner jeg det nokså nytteløst å prøve å foreta noen oppsummering av en felles oppfatning. Derfor vil jeg bare konstatere at sak nr. 1 på dagsordenen er ferdigbehandlet.

Sak nr. 2.

Eventuelt.

KOMITEENS LEDER: Jeg er kjent med at utenriksministeren gjerne vil si noen ord under Eventuelt.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Jeg vil bare kort orientere om et spørsmål som ble reist i går på bakgrunn av at Det europeiske fellesskap er kommet med en erklæring hvor det gir sin støtte til et forslag om

> "en internasjonal fredskonferanse" - om Midtøsten - "innen rammen av FN og med deltakelse av de involverte parter og enhver som kan gi et direkte og positivt bidrag til etablering og opprettholdelse av freden og regionens økonomiske og sosiale utvikling".

Danmark har som medlem av EF vært med på erklæringen, og i går gav den svenske utenriksminister sin

(KL) støtte til forslaget i sin redegjørelse for Riksdagen.

Jeg er forberedt på at spørsmålet vil bli reist i møtet på Island, og vil gjerne si at jeg synes det er naturlig at vi fra norsk side støtter dette forslag, som det er bred oppslutning om.

Når det gjelder landene i Midtøsten, støttes forslaget av Jordan og Egypt og i Israel av Peres, men ikke av Shamir. Det er også, etter hva jeg har fått opplyst, kommet positive signaler fra De forente stater, uten at jeg vet nøyaktig hva man der har sagt.

(EK) KOMITEENS LEDER: Dette er et stort og viktig spørsmål, og jeg synes det er verdifullt at utenriksministeren benyttet anledningen til å orientere om det. Utenriksministeren vil sikkert på sin side forstå at det kan være vanskelig å gi noen reaksjoner etter denne for medlemmenes vedkommende uforberedte redegjørelse. Men jeg takker som sagt for at spørsmålet ble tatt opp her, og vil spørre om noen har kommentarer til det.

JOHAN BUTTEDAHL: Vil det ikke virke påfallende dersom Norge skulle ha et annet syn på en slik konferanse enn Sverige og Danmark når Danmark sitter i Sikkerhetsrådet og har vært engasjert i saken? Jeg vet ikke i hvilken grad det har vært konsultasjoner mellom Danmark og de nordiske naboland før Danmark gav sin tilslutning. Jeg reiser spørsmålet også av den grunn av man må vurdere Norges holdning ut fra det som allerede er gjort, selv om Norge selvfølgelig må foreta sin vurdering på fritt grunnlag. Men det ville vel virke noe påfallende om vi skulle ha et annet syn.

HARALD U. LIED: Jeg er glad for at vi får dette lagt på bordet, selv om denne orienteringen kommer uforberedt på oss.

Når EF og Sverige har funnet å kunne slutte seg til dette forslaget, synes jeg det er naturlig at også Norge gjør det, selv om spørsmålet til en viss grad er kontroversielt i Israel.

KOMITEENS LEDER: Kanskje jeg kunne legge til et spørsmål før utenriksministeren får ordet: Har det vært noen forhåndskontakt mellom Danmark og Norge eller mellom

(EK) EF og Norge om dette spørsmålet før vedtaket ble fattet? Det har en viss interesse for vurderingen av samarbeidsforholdet mellom EF og Norge og for vurderingen av situasjonen vi er i når vi ikke deltar i utenrikspolitisk samarbeid innen EF.

Ellers kan jeg godt si at jeg i farten ikke kan se noen argumenter som taler klart for at vi ikke skal være med på dette. Men vi har heller ikke hatt noen anledning til å tenke grundig igjennom spørsmålet. Det ligger et visst forbehold i det også.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Når det gjelder spørsmålet om i hvilken grad det har vært konsultasjoner mellom Danmark og Norge om EF-erklæringen om Midtøsten, må jeg nesten be om å få en uttalelse fra ekspedisjonssjef Kristvik.

EKSPEDISJONSSJEF BJØRN KRISTVIK: Til det vil jeg bare si at vi er blitt informert om drøftelsene i EF om denne saken. Som man vet, er det alltid problemer med hensyn til på hvilket tidspunkt vi kommer inn i bildet, så man kan kanskje ikke kalle det direkte konsultasjoner.

UTENRIKSMINISTER THORVALD STOLTENBERG: Når det så gjelder hovedspørsmålet, nemlig den norske holdning, vil jeg si at norsk støtte til denne erklæringen ikke på noen måte endrer den norske holdning til Midtøsten-konflikten, som er basert på Sikkerhetsrådets resolusjoner 242 og 338.

Jeg er fullt klar over at komiteen ikke har fått noe bakgrunnsstoff i denne saken. Jeg synes imidlertid det ville vært litt pussig om dere kanskje skulle lese i avisene i morgen at vi hadde støttet en slik erklæring, som tross alt dreier seg om et viktig område, uten at dere var orientert her i dag. Det var derfor jeg ville orientere om dette.

KOMITEENS LEDER: Det synes jeg var riktig av utenriksministeren.

Er det flere som ønsker ordet til denne sak? - Det er det ikke.

Er det noen som ønsker å ta opp andre saker under Eventuelt? - Det er det heller ikke.

Møtet hevet kl. 9.40.